

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะตัวเหลืองโดยไม่ทราบสาเหตุในทารกแรกเกิดอายุครรภ์ครบกำหนด
ใน โรงพยาบาลรามธิบดี พ.ศ. 2531

FACTORS ASSOCIATED WITH JAUNDICE OF UNKNOWN CAUSE IN THE
FULL-TERM NEONATE AT RAMATHIBODI HOSPITAL IN 1988

ภ. เลาภีร
จาก
สหภาพทวิทาลี ม.ม.๖๖ "

วงเดือน สุภฤกษ์พรชัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการเจริญพันธุ์และวางแผนประชากร

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2538

๗๗
๗ ๑๑๔ ๗
๒๕๓๘

ชื่อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะตัวเหลือง โดยไม่ทราบสาเหตุในทารกแรกเกิด
อายุครรภ์ครบกำหนด ในโรงพยาบาลรามาริบัติ พ.ศ. 2531

ผู้วิจัย วงเดือน สุภฤกษ์พรชัย

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การเจริญพันธุ์และการวางแผนประชากร)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

สมศักดิ์ สุทัศนวีรวิทย์, พ.ม., ป.ชั้นสูง(สูติ-นรีเวช), ว.ว.(สูติ-นรีเวช),

Dip. in Field Epidemiology

รลิก รังสิปการ, พ.บ., ป.ชั้นสูง(สูติ-นรีเวช), ว.ว.(สูติ-นรีเวช)

สุวัฒน์ ศรีสรจักร, กศบ., สด.ม. (ประชากรศาสตร์)

วันที่สำเร็จการศึกษา 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2538

บทคัดย่อ

ภาวะทารกแรกเกิดตัวเหลือง เป็นภาวะที่พบได้ค่อนข้างบ่อย และหากเป็นมากอาจมี
อันตรายต่อทารกแรกเกิดได้ สาเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้องมีหลายประการแตกต่างกันตามการศึกษา
การศึกษานี้เป็นการศึกษาย้อนหลังแบบ Case control study มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มี
ความสัมพันธ์กับภาวะทารกแรกเกิดตัวเหลืองที่ไม่ทราบสาเหตุ ในทารกอายุครรภ์ครบกำหนด
ครรภ์เดียวและมีน้ำหนักปกติ โดยใช้แบบบันทึกข้อมูลเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยใช้ประชากรตัวอย่างจากทารกแรกเกิดมีชีวิต ที่คลอดในโรงพยาบาลรามาริบัติ ระหว่างวันที่
1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม 2531 จำนวนทั้งสิ้น 7,465 ราย คัดเลือกเฉพาะทารกแรกเกิดมีชีวิตครรภ์
เดียวอายุครรภ์ระหว่าง 37-40 สัปดาห์ น้ำหนักแรกเกิดมากกว่าหรือเท่ากับ 2,500 กรัม และแบ่ง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มศึกษาได้แก่ทารกแรกเกิดตัวเหลืองที่มีระดับ¹
บิลิรูบินเท่ากับหรือมากกว่า 15 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ที่ไม่ทราบสาเหตุจำนวน 326 ราย กลุ่มเปรียบ

เทียบได้แก่ทารกแรกเกิดปกติ ที่คลอดในช่วงระยะเวลาเดียวกับกลุ่มศึกษา โดยเลือกรายที่คลอด
ก่อนและหลังกลุ่มศึกษา ในอัตราส่วนเป็น 2 เท่าของกลุ่มศึกษา จำนวน 652 ราย การวิเคราะห์

ข้อมูลใช้ร้อยละค่าเฉลี่ย Chi-square test, Odds ratio และ 95 % Confidence interval
ผลการศึกษา พบว่า * ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะทารกแรกเกิดอายุครรภ์ครบกำหนดตัว

เหลืองไม่ทราบสาเหตุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) เรียงตามลำดับ ค่า Odds ratio คือ
ปัจจัยด้านมารดา² ได้แก่ภาวะแทรกซ้อนระหว่างตั้งครรภ์โดยเฉพาะอย่างยิ่งมารดาที่เป็นโรคเบา

หวาน ภาวะแทรกซ้อนขณะคลอด โดยเฉพาะการเจ็บครรภ์แน่นนาน³ วิธีการคลอด โดยเฉพาะการ
ใช้เครื่องดูดสุญญากาศ และระยะเวลาการคลอด⁴ ปัจจัยด้านทารก ได้แก่ การบาดเจ็บจากการคลอด¹

² ปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กับภาวะทารกแรกเกิดตัวเหลืองอายุครรภ์ครบ

กำหนดที่ไม่ทราบสาเหตุคือ ปัจจัยด้านมารดา ได้แก่อายุครรภ์ขณะคลอด การใช้ Oxytocin ขณะคลอด ปัจจัยทางด้านทารก ได้แก่ น้ำหนักทารกแรกเกิด เพศทารก และสภาพทารกแรกเกิด

จากผลการศึกษาดังนี้ แสดงว่าการป้องกันหรือลดภาวะทารกแรกเกิดตัวเหลืองที่ไม่ทราบสาเหตุ ในทารกอายุครรภ์ครบกำหนด คือ การดูแลมารดา-ทารก ในระยะคลอด ไม่ให้มีภาวะแทรกซ้อน เช่นการเจ็บครรภ์เนิ่นนาน และหลีกเลี่ยงการคลอดด้วยสูติศาสตร์หัตถการที่ไม่จำเป็นหรือกระทำด้วยความระมัดระวัง ในกรณีที่มารดามีภาวะแทรกซ้อนระหว่างตั้งครรภ์ เช่น เบาหวาน ก็มีการดูแลมารดาอย่างถูกต้องและเหมาะสม เพื่อไม่ให้ภาวะแทรกซ้อนรุนแรงหรือมีผลต่อการคลอดได้

Thesis Title Factors Associated with Jaundice of Unknown Cause in the Full-term Neonate at Ramathibodi Hospital in 1988

Name Wongdaun Suparukpornchai

Degree Master of Science (Human Reproductive and Population Planning)

Thesis Supervisor Committee

Somsak Suthutvoravut, M.D., Thai Broad of Ob.Gyn., Dip in Field Epidemiology

Rasik Rangsiprakran, M.D., Thai Broad of Ob.Gyn.

Suwat Srisorrachat, M.A. (Demography)

Date of Graduation 30 May B.E. 2538 (1995)

ABSTRACT

Neonatal jaundice is a common condition in neonates. In severe cases the neonates may be permanently affected especially in the central nervous system. Etiology and associated factors are numerous and differ according to studies. This study is a case control one with the objective to study factors related to neonatal jaundice of unknown causes among full-term, normal birth weight, singleton. Using data recording from as a tool to collect data, this study recruited samples from 7465 live-birth neonates delivered in Ramathibodi Hospital during 1 January - 31 December 1988. Only term (37 - 40 weeks at delivery) singleton neonates with normal birth weight (≥ 2500 grams) were included in this study and were divided into two groups (case and control). Cases were 326 neonates with jaundice (serum bilirubin ≥ 15 mg%) of unknown cause. Control were 652 neonates selected as normal and born before and after each case. Statistical analysis were percentage, mean, standard deviation , chi-square test, odds ratio and 95% confidence interval.

The results of this study revealed that factors significantly ($P < 0.05$) associated with neonatal jaundice of unknown cause listed according the value of odds ratio were :-

Maternal factors

- Complication during pregnancy especially diabetes mellitus.

- Complication during labour especially prolonged labour.
- Method of delivery especially vacuum extraction.
- Duration of labour.

Neonatal factor

- Birth injury.

Factors without significant association with neonatal jaundice of unknown cause were gestational age at delivery, use of oxytocin, neonatal birth weight, fetal sex and neonatal condition after birth.

From this study it may be applied that the means to prevent and reduce the incidence of neonatal jaundice of unknown cause were to improve care of mother and fetus during labour i.e. to prevent complication such as prolonged labour and to avoid unnecessary vaginal operation especially vacuum extraction or if necessary careful operation would be performed. In cases of mothers with complication during pregnancy such as diabetes mellitus, proper care should be provided to prevent them from becoming more severe and affecting labour and delivery.